o „ASOCIAȚIUNII"
SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL [illegible]
In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 87 Joi 30 Martie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750
pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport
cu tariful poștal
și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Lecția evenimentelor din urmă

In răstimp de o jumătate de an Europa a trecut prin două crize grele. Cea dintâi, în Septembrie 1938, cu zguduiri mai puțin grave decât cele pe care avea să le producă peste șase luni dispariția totală a fostei republici cehoslovace, a fost un avertisment general pentru toate statele cu minorități etnice în cuprinsul fruntariilor lor. Cea de a doua, care este în curs de desfășurare și al cărei moment culminant se pare că a trecut, e o mare lecție politică cu speciale învățăminte pentru națiunile mici ale continentului. Ea a verificat definitiv caducitatea sistemului de securitate internațională construit din paragrafe și discursuri la Geneva și a chemat țările, seduse douăzeci de ani de mirajul pacifismelor inconsistente, la o politică strictă de realități.

Statele, care vor să trăiască și să-și păstreze o existență autocefală, trebue să fie tari; popoarele, care nu vor să dispară în vâltorile istoriei, trebue să se retragă după digurile sacrului egoism național și să facă apel la ultimele resurse ale puterilor lor de rezistență.

Organizarea rezistenței naționale este acum pe planul întâi al preocupărilor tuturor statelor. Cele mari ca și cele mici, națiunile se înarmează, își eșalonează forțele dealungul fruntariilor și trec la rânduirea temeinică, intensivă, a posibilităților de apărare și de acționare promptă contra celui dintâiu atac deslănțuit de inamic.

Technica și tactica războiului modern cer hotărîri rapide, utilaj perfect și acțiuni ample, autoritare, impunând un nou stil de bătălie, frontului general, care însumează toate elementele națiunii. Deaceea se impune din ce în ce mai mult imperativul națiunei armate.

Organizarea națiunei pentru apărare în caz de război; mobilizarea permanentă a spiritului opiniei publice pentru a nu se lăsa surprins de evenimente și aruncat oricând în panică: educarea tineretului și în general a tuturor cetățenilor cari pot purta armele, în sensul marilor idealuri istorice; inventarierea și organizarea precisă și sistematică a potențialului de război; funcționarea ireproșabilă a tuturor serviciilor în legătură cu apărarea națională; crearea de adăposturi pentru ocrotirea fizică și morală a populației; întărirea încrederii în armata națională, bine înzestrată și bine pregătită, toate aceste comandamente ale instinctului de conservare a rasei, care trec înaintea tratatelor și a negocierilor diplomatice, au o valoare absolută acum și ele nu pot fi neglijate de nimeni fără a nu periclita prin aceasta însăși existența și destinul neamului respectiv.

Puterile mici, în primul rând ele sunt obligate să țină seamă de catechismul războiului modern, care nu începe în mod obligatoriu în tranșee și cu declarațiuni fățișe. Belgia, am putut citi Luni, a și pus în practică regulile înșirate mai sus. La Bruxelles a luat ființă zilele acestea un comitet permanent al mobilizării. Belgia are o mare și dureroasă experiență istorică. Pilda ei ar trebui urmată de toate statele, căci rămâne mereu adevărat dictonul roman: dacă vrei pace, pregătește-te de războiu!

UN CREATOR

de M. MORA

Este mult de atunci.

Directorul liceului Lazăr, profesorul viitorului rege Ferdinad, V. D. Păun, convoacă în cancelarie câte trei elevi din fiecare clasă.

Inconjurat de predecesorul său, matematicianul D. Mirescu, latinistul C. Georgian, Léautey, Pavelescu, Novian, Șt. Stoicescu, Popa-Lisseanu, I. Clinciu și de alți profesori din acea pleiadă memorabilă, dintre cari nu sunt în viață decât cei doi din urmă, eruditul profesor și scriitor le rostește următoarele cuvinte:

— Mâine vor sosi în Capitală elevii liceului Traian din T.-Severin. Acea școală se găsește la nivelul aceleia în care aveți norocul să vă faceți instrucția și educația. Prin directorul lor, Teodor Costescu, ei au fost poftiți de M. S. Regele Carol I, care dorește să-i cunoască. Dintre toate liceele din București, ei au ales pe al nostru spre a-l vizita. Sunt încredințat că veți fi vrednici de această atenție deosebită".

Prin ochelarii rotunzi, nelipsiți de pe nasul său de vultur, ochii strălucitori ai energicului director previn pe elevi despre străşnicia sancțiunilor celei mai mici abateri dela consemnul dat.

Este adevărat că în analele liceului Lazăr vizita profesorilor și elevilor liceului Traian figurează printre zilele cele mai mândre. Iar contrastul dintre fizionomia dinamică a lui Păun și cea statică a lui Costescu, dintre agerimea privirei celui dintâi și blândețea oglindită în a celui de-al doilea, n'a dispărut nici până astăzi din mintea elevilor de odinioară...

Și cu toate acestea, directorul liceului din T.-Severin este un om atât de activ, încât a ridicat școala până acolo unde se găsește, și a fost numit, după sugestia regelui Carol I, prefect al județului, fără să fi fost înscris în unul din cele două partide politice, fără să fi manifestat o umbră de simpatie pentru conservatori sau liberali.

Apostolul din școală face loc administratorului născut, iar nu făcut. Fiul Gorjiului se consacră trup și suflet Mehedințului. Și tot așa ar fi dacă s'ar afla în alte meleaguri decât Oltenia.

Gospodărie nouă în înțelesul larg al noțiunei. Politică, rubedenii, intervenții, jonglerii cu legile și regulamentele, precădere intereselor particulare față de cele generale, individul înaintea obștei, toate aceste năravuri, suspendate.

Și cu cât șirul de ani este mai lung, cu atât propășirea este mai vizibilă: școli, spitale, primării, drumuri, ies ca din pământ. In aceeași măsură, conștiința cetățenească se dezvoltă, înțelesul nevoilor comune capătă un orizont mai larg, solidaritatea întru împlinirea lor fără interventrea banului public, uneori cu neputință de obținut, se întinde, omul nu mai pregetă să dea puțin ca să dobândească mult, nu numai pen-

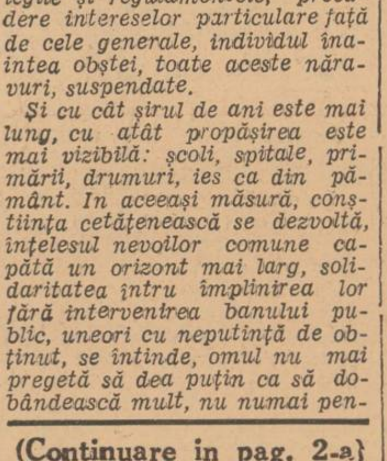
TEODOR COSTESCU

(Continuare in pag. 2-a)

Palatul cultural din T.-Severin opera defunctului Teodor Costescu

Atitudine bărbătească

Președintele consiliului a dat ziarului „Paris-Soir", de Duminică, asupra atitudinii României, lămuriri, care trebue să rețină atenția noastră.

„In ziua când România va fi atacată", a spus primul ministru, „ea se va apăra, nu importă contra cui și va salvgarda, până în limita forțelor sale, integritatea teritoriului său. România se va bate, fără a lua în considerare rezultatele eventuale ale războiului. Noi trebue să ne prezentăm în fața istoriei, ca oameni demni de responsabilitățile, pe care destinul le-a impus generației noastre".

Această declarație bărbătească merită aprobarea țării întregi. Fără fraze, într'o formă directă și curajoasă, ea este expresia unei situații și mărturisirea onestă a unei politici, a politicii intereselor noastre vitale, în cadrul asprelor realități ale ceasului.

In ziua când România va fi atacată, ea își va apăra până la capăt integritatea teritoriului ei. Țara noastră va face deci o politică de pace. Nu va ataca pe nimeni. Poziția ei rămâne defensivă. Obiectivul suprem al politicii ei rămâne integritatea teritoriului național. Pământul țării va fi apărat față de oricine l-ar ataca, până la marginea puterilor noastre. Noi nu avem dușmănii față de nimeni, fiindcă n'avem nimic de cerut de la nimeni. Dar nici n'avem de dat nimic nimănui și ne vom lua în întregime asupra noastră riscurile apărării noastre, „fără a lua în considerare rezultatele eventuale ale războiului".

O asemenea afirmație nu este numai o expresie retorică. E o atitudine politică și morală. Nu știu și nu merită să trăiască decât popoarele virile, cari sunt hotărâte să moară pentru apărarea lor. Oricare ar fi riscurile României, ea nu va da niciodată pilda resemnării în fața inevitabilului sau a capitulării în fața amenințărilor. Ea nu va pune niciodată înfrângerea de partea ei, din lipsă de curaj.

Granițele nu se discută, ci se apără, ni s'a spus nu de mult. O știam și noi prea bine, căci lunga istorie a mult încercatului nostru popor e țesută din jertfele milenare ale generațiilor, care au păstrat sau cucerit cu sângele lor pământul românesc. E porunca istoriei și politicii noastre dealungul secolelor. Am știut-o ieri. N'o vom uita nici mâine și e bine că primul ministru a făcut declarații în acest sens cu toată greutatea răspunderilor sale oficiale.

Pentru a negocia cu folos, pentru a ne apăra cu succes trebue să fim hotărâți a ne lua toate răspunderile morale și politice, pe care ni le impune situația noastră geografică și destinul nostru istoric și a desăvârși toate pregătirile materiale, pe care le cere situația internațională de astăzi. Avem lipsuri de împlinit. O știm și noi, o știu și alții. Dar felul, în care instinctul adânc al poporului nostru a răspuns, în zilele din urmă, chemării la arme ne dovedește și nouă și va fi dovedit și altora că neamul nostru înțelege să se arate vrednic de hotarele, în care trăește și că noi toți înțelegem „să ne prezentăm în fața istoriei ca oameni demni de responsabilitățile pe care destinul le-a impus generației noastre". Țara, conștientă de îndatoririle ei, își va însuși în întregime această răspundere istorică.

Manifestațiile anti-germane din Polonia

Cum sunt interpretate de cercurile politice din Berlin

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 27 Martie. — O sursă semioficială, care este întrebuințată numai pentru informarea presei străine, critică, într'un ton foarte violent, manifestațiile federației polone de Vest.

Această federație ar fi organizat, în ultimul timp, numeroase manifestații, al căror caracter antigerman a apărut în special în mod clar acum la Bromberg, o localitate din coridorul polonez.

Această critică reprezintă numai o parte a nemulțumirii manifestate în Germania împotriva Poloniei. Pentru aceste motive este interesant că în cercurile germane există acum părerea că în opinia publică poloneză trebue să se producă o schimbare fundamentală. In ultimii ani, — se afirmă la Berlin — au fost numeroase fricțiuni cari s'au aplanat totdeauna în mod amiabil. Atitudinea germană poate fi caracterizată acum în sensul că pentru aplanarea incidentelor germano-polone nu vor mai fi suficiente scuze, în modul cum au fost exprimate până acum, întrucât aceste incidente continuă să ia o formă care este în contrazicere cu spiritul pactului de amiciție polono-german.

Situația la frontiera Sileziei superioare pare deasemenea să aibă o influență asupra atitudinii Germaniei. Se știe că în toamna trecută, Polonia a ocupat odată cu teritoriul ceh Olza și orașul Oderburg, cu împrejurimile. Acest fapt este — după cum se subliniază în mod expres — considerat ca o rană deschisă.

Citiți nouile știri in corpul ziarului

M. S. Regina Maria a Iugoslaviei s'a înapoiat la Belgrad

Belgrad, 27 (Rador).— *Luni la ora 19 a sosit la Belgrad, venind din Londra, M. S. Regina Maria a Iugoslaviei, fiind salutată la gară de A. S. Principele Regent Paul și de A. S. principesa Olga, de regenții regali Stancovici și Perovici, de d. Tsvetkovici, președintele consiliului de miniștri, de membrii guvernului, de membrii casei civile și militare a M. S. Regelui Petru și de sir Campbell, ministrul Marei Britanii la Belgrad.*

* * *

CUTREMUR IN AUSTRALIA

Sidney, 27. (Rador). — **Un puternic cutremur de pământ a fost înregistrat Duminică în mai multe orașe din nordvestul statului Adelaida.**

Sunt pagube materiale, însă nu prea mari.

Codul comercial

va intra în vigoare la 1 Ianuarie 1940

M. S. Regele a semnat Luni următoarea lege pentru amânarea datei intrărei în vigoare a codului comercial Carol al II-lea:

Art. unic. — **Data intrărei în vigoare a dispozițiunilor codului comercial Carol al II-lea, decretat sub nr. 3884/1938 și publicat în Monitorul Oficial nr. 62 din 10 Noembrie 1938, se amână dela 1 Mai 1939 la 1 Ianuarie 1940, până la care dată va interveni o lege de punere în aplicare.**

Noul vas școală „Mircea"

a fost luat în primire de echipajul românesc

Hamburg, 27 (Rador). — *Vasul școală „Mircea", construit în șantierele navale Blohm und Voss pentru marina română a intrat azi în serviciu fiind luat în primire de echipagiul român în urma unei ceremonii care s'a desfășurat la bord.*

Vasul are aceleași dimensiuni și instalațiuni ca și nava școală germană „Gorch Fock".

Pavilionul român a fost arborat în prezența colonelului Gârbea, atașatul militar român la Berlin, a consulului general român în Hamburg și a reprezentanților amiralului Raeden, precum și a altor personalități militare germane.

Căpitanul român care comandă vasul a mulțumit marinei germane și societății Blohm und Voss pentru primirea făcută. „Mircea" va eși în larg la 29 Martie și va sosi la Constanța după ce va face escala la Southampton Lisabona și Malta.

Germania lansează un nou cuirasat

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 27 Martie. — **La Wilhelmshafen, se va lansa la 1 Aprilie în prezența cancelarului Hitler, care se află actualmente la Berchtesgaden, un nou vas de război, de 35 mii tone, de aceeaș categorie cu crucișetorul „Bismark" lansat acum câteva săptămâni.**

După toate probabilitățile, noul crucișetor va purta numele de „Tirpitz". Amintim că Tirpitz a fost amiralul german sub conducerea căruia s'a desvoltat puternica flotă germană înainte de război și care în timpul războiului a avut și un rol politic, ca subsecretar de stat la marină. Nașul vasului va fi probabil amiralul Trotha, care a fost șeful marelui stat major al flotei germane în lupta dela Kattegat.

Cu ocazia lansării acestui nou vas de război, cancelarul Hitler va ține — dacă actualele dispozițiuni vor fi menținute — un discurs.

In cercurile ministerului de externe german, se afirmă că acest discurs va avea o mare importanță și va fi de actualitate. După solemnitatea lansării noului crucișător, cancelarul Hitler se va îmbarca pe noul vapor „Robert Ley" al organizației „Kraft durch Freude" și va face o călătorie pe mare, debarcând apoi la Hamburg.

Deschiderea Camerei italiene

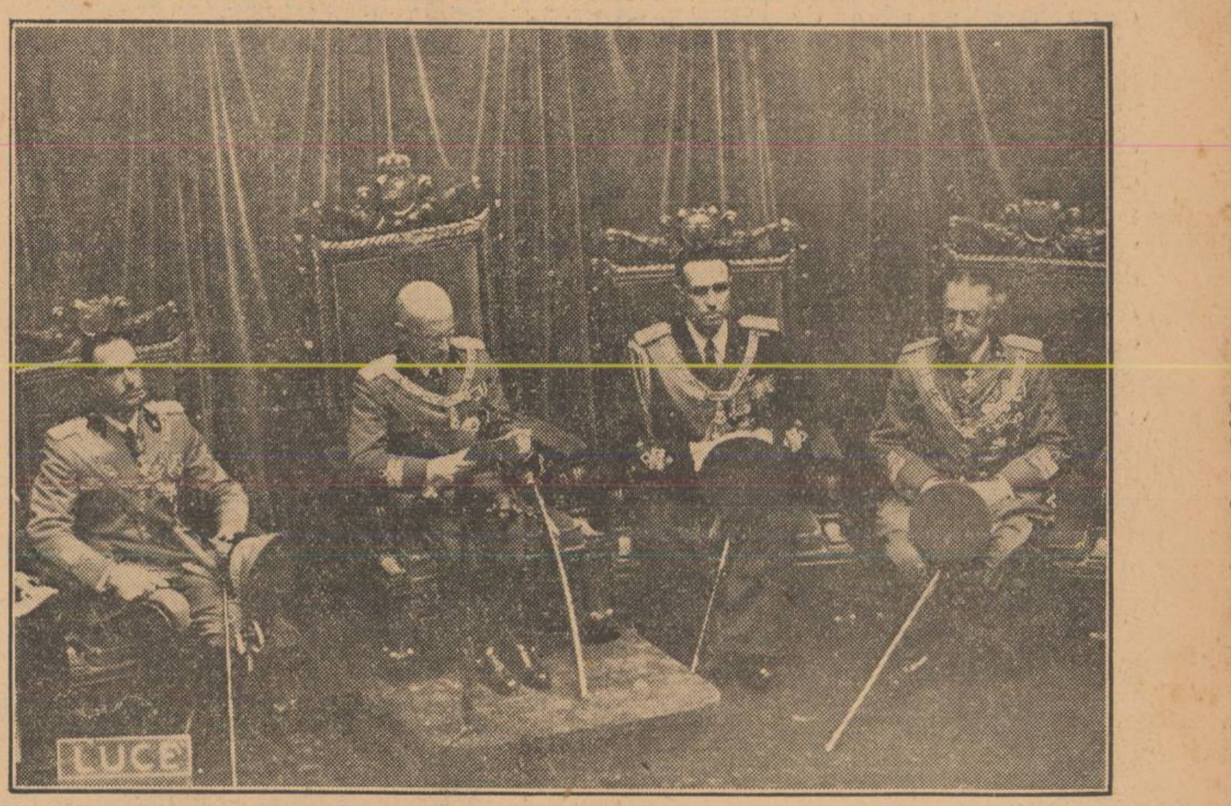

M. S. Regele Italiei citind Mesajul Tronului. La stânga, moștenitorul Tronului, Principele de Piemont, la dreapta, ducele de Aosta, viceregele Etiopiei și contele de Turin

După discursul d-lui Mussolini

Un nou aspect al axei Roma-Berlin

Al patrulea principiu al politicii italiene, formulat de d. Mussolini în discursul său de Duminică, sună astfel:

„Geograficește, istoricește, politicește și militaricește Mediterana este un spațiu vital pentru Italia, iar când spunem Mediterana cuprindem, firește, și acel golf care se numește Adriatica și în care interesele italiene sunt proeminente dar nu exclusive față de slavi și de aceea de doi ani pacea domnește acolo".

Acum câteva zile „Corespondența politică și diplomatică" organul oficios al ministerului de externe german scria, cu privire la politica pe care trebue s'o urmeze Italia și Germania, următoarele:

„Trebue delimitate câmpurile de acțiune al Reichului și al Italiei conform cu legile naturale. Germaniei îi incumbă responsabilitatea pentru Europa centrală propriu zisă, pe când Italiei îi revine întâietatea în spațiul mediteranian. Această repartiție este convenabilă și netedă'".

Apropiind textul acesta german de principiul enunțat de d. Mussolini și reprodus de noi mai sus, se poate presupune că între Berlin și Roma a fost stabilită, în mod prealabil, o înțelegere cu privire la câmpurile diferite în care, fiecare din cele două puteri ale axei, va putea activa.

De altfel aceasta reese și din atitudinea pasivă a d-lui Mussolini în tot timpul acțiunei germane în Europa centrală. Unii au voit să vadă în această pasivitate o înfrângere sau o neputință. Ea apare astăzi ca o modalitate a unei înțelegeri. Modalitate care, dat fiind trecutul politicii italiene în Europa centrală și chiar a politicii fasciste până la epoca sancțiunilor, n'a fost poate acceptată cu inimă voioasă de d. Mussolini, dar modalitate realistă impusă de împrejurările noui, cari au determinat stabilirea axei Roma-Berlin.

Acțiunea Germaniei în Europa centrală este considerată astăzi de d. Mussolini ca o fatalitate.

„Ceeace s'a petrecut în Europa centrală trebuia să se producă în mod fatal" — a spus d. Mussolini Duminica trecută. Este evident că Ducele n'a voit să găsească o justificare politică sau istorică acțiunii germane în Europa centrală, ci a preferat să se mărginească a considera această acțiune și a o înregistra pentru istorie, ca o fatalitate în fața căreia orice opunere astăzi este târzie și inutilă. Ideologia fascistă fiind întemeiată pe exigențele realităților, d. Mussolini constată pe cele de astăzi și înțelege să adapteze politica țării sale în strictă conformitate cu ele.

Concluzia care s'ar impune este că tăria axei Roma-Berlin stă tocmai în această precisă delimitare a intereselor respective, adică, prin consecință, acțiuni separate, în câmpuri separate, excluzând astfel întâlniri și deci posibile conflicte, de interese.

Rezerva făcută de d. Mussolini numai pentru slavi în ce privește Adriatica, are și ea un înțeles politic în sensul că și ea presupune o înțelegere prealabilă cu Germania care a acceptat ca interesele fostei Austrii la marea Adriatică să nu fie rezervate și nici măcar menționate.

Din cele ce preced, politica internațională a axei Berlin-Roma ar putea fi astfel precizată: dezinteresare politică italiană în ce privește Europa centrală — dezinteresare politică germană în ce privește Mediterana și „golful" Adriatica.

Astfel netezită axa, trăinicia ei poate deveni și mai durabilă întrucât, prin desfășurarea evenimentelor și printr'o reciprocă acceptare a componențelor ei, ea pare azi ferită de orice posibilitate de întâlnire de interese divergente pe acelaș teren și, deci, este exclusă și posibilitatea unui conflict.

In structura politică a Europei de azi, axa Roma-Berlin, considerată sub acest aspect, rămâne ca o identitate de ideologie, o întâlnire de revoluțiuni, o stare de spirit comună călăuzitoare în desfășurarea acțiunilor politice diferite, un paralelism ideologic de ordine internă.

Așa fiind pasivitatea aparentă a Italiei față de acțiunea germană în Europa centrală nu pare a fi în realitate decât o condițiune activă pentru probabila pasivitate politică de mâine a Germaniei față de acțiunea Italiei în Mediterana și în Adriatica. Pasivitate însă care nu exclude, la nevoe, sprijin.

Rămâne de văzut până la ce punct acest reciproc sprijin „pasiv", rezultat al unei prealabile înțelegeri, ar fi putut deveni „activ" din partea Italiei dacă Germania ar fi găsit rezistență în acțiunea ei în Europa centrală sau ar putea deveni „activ" din partea Germaniei, dacă Italia ar găsi rezistență în acțiunea ei în spațiul mediteranian.

Dar acesta este un secret al trecutului recent, care, în acelaș timp a rămas încă un secret al viitorului.

Candidații la președinția republicii franceze

Paris, 27 (Rador).—*„L'Intransigeant", sub semnătura d-lui Alfred Mallet, aduce unele lămuriri asupra situației candidaturilor pentru alegerea președintelui Republicei.*

Ziarul crede că d. Lebrun nu-și va pune candidatura: „Pare din ce în ce mai sigur că d. Albert Lebrun se va opune la reînoirea mandatului său. Mai mulți membri ai dreptei, printre cari și d. Louis Marin, și-au manifestat împotrivirea. Partidul socialist s'a declarat la rândul său ostil.

D. Chichery, președintele grupului radical, a respins concluzia că d. Lebrun nu poate candida decât dacă ar fi singurul candidat. Or, în împrejurările actuale este cu neputință oricare ar fi simpatia de care se bucură d. Lebrun ca să se realizeze o unire totală asupra numelui său la Versailles".

Autorul articolului afirmă că un mare număr de senatori și deputați au cerut d-lui Chautemps să accepte de a-și pune candidatura. Acesta „a rămas ferm hotărît în refuzul de a-și pune candidatura".

In ceeace privește candidatura mareșalului Pétain, d. Henry Lemery, senator al Martinicei, ar fi rugat pe mareșal să admită ca în jurul numelui său să se facă o manifestație de înaltă valoare simbolică. Marele soldat a refuzat însă tot atât de ferm.

Astfel, singurele candidaturi cari par că vor rămâne sunt: Justin Godart, François **Pietri,** *Henri Queuille, Fernand Bouisson și Henry Roy.*

Marele Voevod Mihai, împreună cu colegii de clasă, au vizitat expoziția Luchian